Wspólnota Europejska, a prawo własności

Praca kończąca dwuletnie studia podyplomowe z zakresu praw europejskiego w Centrum Studiów Europejskich im. Jeana Monneta w Toruniu przy Wydziale Prawa UMK. Swoim charakterem odpowiada pracy magisterskiej.

SPIS TREŚCI

A. Wykaz skrótów str. 3
1. Wstęp – zarys prawa Wspólnot Europejskich str. 4
2. Różnorodność pojęcia własności str. 7
3. Własność w prawie Unii Europejskiej str. 14
3.1. Własność a podstawowe wolności Wspólnoty str. 14
3.2. Ochrona własności jako zasada ogólna prawa wspólnotowego str. 18
3.2.a. Definicja praw człowieka str. 18
3.2.b. Ochrona własności w aktach prawa międzynarodowego str. 20
3.2.c. Europejski system ochrony prawa własności str. 24
3.2.d. Wspólnotowa ochrona prawa własności str. 42
4. Harmonizacja prawa polskiego z prawem Wspólnot Europejskich str. 46
5. Podsumowanie str. 53
B. Bibliografia str. 55

Wstęp – zarys prawa Wspólnot Europejskich

Wspólnota Europejska jest organizacją bez precedensu w historii naszego kontynentu. Powstała ona z woli suwerennych państw, które powołały nie tylko ponadpaństwowe instytucje, ale ustanowiły jedyny w swoim rodzaju system prawa. Źródła prawa Wspólnoty w znaczeniu formalnym można podzielić na dwie grupy: prawo stanowione i prawo nie stanowione. Prawo stanowione powstaje w wyniku działania państw członkowskich lub w wyniku działania instytucji Wspólnot. Prawem nie stanowionym są zasady ogólne prawa wspólnotowego – ich istnienie zależy od uznania Trybunału Sprawiedliwości. W tym sensie zasady

ogólne tworzone są przez sąd i dlatego nazywane są również common law Wspólnoty.

W ramach prawa stanowionego wyróżnia się prawo pierwotne i wtórne. Pierwszym są Traktaty założycielskie i inne umowy zawarte między państwami członkowskimi, które zmieniają lub uzupełniają Traktaty. Prawem wtórnym (pochodnym) są akty wydawane przez upoważnione instytucje Wspólnoty. Aktami tymi są: rozporządzenia, dyrektywy, decyzje, a także opinie i zalecenie. Prawo Wspólnotowe uznaje, że normy zawarte w opiniach i zaleceniach nie mają mocy wiążącej i nie podlegają kontroli Trybunału Sprawiedliwości. Spełniają one funkcję praktyczną, np. w celu ujednolicenia praktyki. Jednak Trybunał Sprawiedliwości w jednym ze swoich orzeczeń stwierdził, że „…chociaż zalecenia same w sobie nie stanowią źródła prawa, to jednak sądy narodowe powinny brać zalecenia pod uwagę, zwłaszcza gdy pozwalają one na wyjaśnienie postanowień prawa krajowego czy wspólnotowego".

Traktaty wprawdzie nie regulują stosunku prawa Wspólnoty i praw krajowych, ale problem ten rozstrzygnął Trybunał Sprawiedliwości formułując trzy zasady prawa wspólnotowego: autonomii, bezpośredniego stosowania, pierwszeństwa prawa Wspólnoty. Zasady te oznaczają, że jest to system niezależny od porządku prawnego państw członkowskich, prawo Wspólnoty ma moc wiążącą na terenie państw członkowskich bez potrzeby transformacji normami krajowymi, sądy i inne organy państw członkowskich muszą stosować przepisy Wspólnoty odrzucając przepisy krajowe sprzeczne z normami wspólnotowymi, prawo krajowe nie może bowiem zmieniać prawa Wspólnoty. Podkreśla się, że państwa członkowskie przeniosły swe suwerenne uprawnienia na Wspólnotę tylko w niektórych dziedzinach. Zasadniczo Wspólnota uzyskała uprawnienia do regulowania spraw gospodarczych.

Zgodnie z art. 222 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską, stosunki własnościowe nie należą do spraw objętych uprawnieniami prawotwórczymi Wspólnoty. Stwierdza się w nim bowiem, że „…traktat nie przesądza w niczym systemu własności w Państwach Członkowskich". Zasadniczo więc poszczególnym państwom wolno wywłaszczać, nacjonalizować, czy prywatyzować w takim zakresie jaki uznają za stosowny. Nie oznacza to jednak, że pozostawiona im została całkowita swoboda. Regulacje Wspólnoty dotyczące spraw własności pojawiają się w przepisach i orzeczeniach wspólnotowych, jako konsekwencja upoważnień udzielanych w innym celu. Kwestie własności regulowane są jako

element swobody przepływu kapitału, usług, towarów lub osób. Ochrona własności pojawia się również jako prawo podstawowe (zasada ogólna) i tu system prawny Wspólnoty powiązany jest z systemem ochrony praw człowieka Rady Europy, a pośrednio z systemem uniwersalnym (ONZ).

Widać zatem, że analiza wspólnotowych regulacji dotyczących prawa własności jest zabiegiem skomplikowanym. Konieczne jest wyjaśnienie samego pojęcia własności, określenie związku z czterema podstawowymi swobodami wspólnotowymi i kategorią praw człowieka, a także przedstawienie zarysu uniwersalnego i regionalnego systemu ochrony własności

Liczba stron	57
Nazwa Szkoły Wyższej	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Rodzaj pracy	magisterska
Rok oddania	2000

.

To jest gotowa, obroniona praca. Gdyby chcieli Państwo zlecić napisanie zupełnie nowej pracy, to zapraszamy na stronę pisanie prac - sprawdzony serwis!